

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Геолого-географічний факультет
Кафедра економічної та соціальної географії і туризму

Силабус курсу
Проблеми регіонального розвитку

Обсяг	3 кредитів ЄКТС / 90 годин
Семестр, рік навчання	семестр 2, рік навчання - 1
Дні, час, місце	згідно з розкладом
Викладач (і)	Ніколаєва Олена Іванівна; кандидат географічних наук, викладач кафедри економічної та соціальної географії і туризму
Контактний телефон	+38 0997773767
Е-mail:	en420025@gmail.com
Робоче місце	геолого-географічний факультет, кафедра економічної та соціальної географії і туризму (ауд.74)
Консультації	очні консультації: згідно з графіком, затвердженим на засіданні кафедри онлайн-консультації: телефон, соціальні мережі

КОМУНІКАЦІЯ

Спілкування в аудиторії за розкладом.

Інші види комунікації: консультація за розкладом

e-mail: en420025@gmail.com

телефон: +38 (099) 7773767

аудиторія: за розкладом

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предметом вивчення навчальної дисципліни є вивчення економічних, соціально-демографічних, екологічних та комплексних проблем регіонального розвитку.

Пререквізити. Лекційний курс та практичні заняття з курсу "Проблеми регіонального розвитку" викладаються студентам на базі знань, які були одержані ними при вивченні дисципліни першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Постреквізити курсу.

Дисципліни, для вивчення яких потрібні знання, уміння і навички, що здобуваються після закінчення вивчення даної дисципліни.

Метою викладання дисципліни є опанувати знаннями та навичками, необхідними для суспільно-географічного дослідження економічних,

соціально-демографічних, екологічних та комплексних проблем регіонального розвитку України.

До завдань курсу належить:

- розкрити сутність поняття «регіон», підходи до його розуміння, парадигми регіонів, їх класифікацію і типологію (вітчизняний та зарубіжний досвід);

- визначити типи, класифікацію, характерні риси проблемних регіонів, заходи щодо стимулювання їх розвитку; розкрити сутність понять «регіональний розвиток» (його моделі, теорії, концепції, цілі) та «проблеми регіонального розвитку», їх класифікацію;

- ознайомитися з досвідом аналізу та дослідження регіональних економічних, соціально-демографічних, екологічних та комплексних проблем у світі;

- розглянути специфіку проблем регіонального розвитку в Україні;

- охарактеризувати сучасний стан, проблеми та перспективи регіональної політики України як інструменту вирішення проблем регіонального розвитку держави;

- виконати науково-дослідницький проект з проблем розвитку одного з регіонів України.

Очікувані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: теоретичні та правові засади регіонального розвитку, його форми і методи для аналізу та розв'язання регіональних проблем; основні напрями державної регіональної політики, становлення та розвитку місцевого самоврядування в Україні; теорію і практику планування та прогнозування регіонального розвитку, архітектурно-містобудівної діяльності, земельної, екологічної політики;

вміти: використовувати категорії регіонального розвитку, сучасні методологічні підходи щодо формування державної регіональної політики та політики органів місцевого самоврядування; законодавчі акти, форми і методи регіонального управління, охарактеризувати планування розвитку територій, регулювання земельних відносин, охорони довкілля для аналізу та розв'язання регіональних проблем; визначати пріоритетні напрями розвитку регіону, застосовуючи комплексний підхід до аналізу державної політики та за результатами вивчення показників суспільного життя, використовуючи методи кореляційно-регресивного аналізу; розробляти пропозиції щодо вдосконалення чинної нормативно-правової бази регіонального розвитку на підставі визначення юридичних властивостей та на основі виявлених ознак її недосконалості, за результатами вивчення й аналізу ефективності чинних нормативно-правових документів, існуючої практики регулювання суспільних відносин у регіоні.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі лекцій (20 год.) та практичних занять (10 год.), організації самостійної роботи студентів (60 год.).

Основна підготовка студентів здійснюється на лекційних та практичних заняттях, але у значній мірі покладається на самостійне вивчення предмета студентами денної форми навчання під час семестру. Під час викладання дисципліни використовуються методи навчання: словесні (лекція, пояснення); наочні (демонстрація Power Point); практичні (практичні роботи); робота з підручником (під керівництвом викладача, самостійна робота студентів).

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Проблеми регіонального розвитку: сутність, класифікація, підходи до дослідження та концепції

Тема 1. Регіон як об'єкт дослідження суспільної географії

Тема 2. Проблемні регіони

Тема 3. Регіональний розвиток як об'єкт дослідження суспільної географії

Тема 4. Теоретико-методологічні основи регіональної політики (сутність, мета і завдання, принципи, її суб'єкти, об'єкти, носії, механізми, види, форми, моделі)

Тема 5. Проблеми регіонального розвитку: сутність, класифікація

Змістовий модуль 2. Проблеми регіонального розвитку в Україні

Тема 6. Демографічні проблеми регіонального розвитку України

Тема 7. Соціальні проблеми регіонального розвитку України

Тема 8. Економічні проблеми регіонального розвитку України

Тема 9. Екологічні проблеми регіонального розвитку України

Тема 10. Проблеми суспільно-географічного районування та удосконалення адміністративно-територіального устрою України

Перелік рекомендованої літератури

Основна

1. Адміністративно-територіальний устрій України: Історія та сучасність / За ред. В. Г. Яцуби. К. : Секретаріат Кабінету Міністрів України, 2002. 269 с.

2. Барановський М. О. Наукові засади суспільно-географічного вивчення сільських депресивних територій України. Ніжин, 2009. 396 с.

3. Гудзеляк І. І. Географія населення : навчальний посібник. Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2008. 232 с.

4. Гукалова І. В. Якість життя населення України: суспільно-географічна концептуалізація. К., 2009. 346 с.

5. Державна регіональна політика України: особливості та стратегічні пріоритети / За ред. З. С. Варналія. К. : НІСД, 2007. 768 с.

6. Джаман В. О. Регіональні системи розселення: демогеографічні аспекти.

Самостійна робота студентів

Робота студентів складається з самостійного вивчення з певного переліку тем або тем, що потребують поглибленого вивчення. Самостійна робота (СР) контролюється у вигляді тестів, контрольних робіт, колоквиумів і звітів. Питання з тем, що відведені на самостійне вивчення включені до контрольних заходів. Увесь обсяг СР містить завдання, які вимагають від студента систематичної самостійної роботи.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

Підсумковий письмовий контроль здійснюється в аудиторії, у разі відсутності або низького результату перескладається одноразово протягом двох тижнів в день планової консультації. У разі недотримання політики щодо дедлайнів та перескладання контрольні заходи вважаються не зданими.

Політика щодо академічної доброчесності: курс передбачає написання реферату, який буде перевірений на дотримання академічної доброчесності, що регламентується «Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців ОНУ імені І.І.Мечникова»

https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/acad_council/polozhennya-antiplagiat-2021.pdf

Політика щодо відвідування та запізень: відвідування лекцій – вільне, практичних занять – обов'язкове, запізнення не бажані. Бали за відвідування занять не нараховуються.

Мобільні пристрої: допускається використання смартфона, планшета або іншого пристрою з дозволу викладача.

Поведінка в аудиторії: студент повинен дотримуватися правил внутрішнього розпорядку навчального закладу.